

LAADUKAS SISÄLLÖNKUVAILU

Sisällönkuvailun laatu-työryhmä

(Mirja Anttila, Minna Kantanen, Samuli Kerola, Raija Löytölä,
Kirsi Siika-Aho, Esko Siirala, Eila Vainikka, Kiti Vilkki-Eriksson)

20.11.2014

- Sisällönkuvailu on aineistojen aiheiden ja teemojen kuvailua. Laadukas sisällönkuvailu auttaa tiedonhakijaa löytämään sisällöllisesti relevantin aineiston kattavasti ja helposti. Se on olennainen osa laadukasta metadataa.

- Kansainvälinen kirjastojärjestöjen liitto IFLA on määritellyt julkaisussaan Statement of International Cataloguing Principles, bibliografisen järjestelmän päätavoitteet. Sisällönkuvailu vastaa tavoitteista kahteen: löytämiseen ja valintaan nimenomaan haettavan aineiston sisällön perusteella.

- Laadukas sisällönkuvailu edellyttää tiedonhaun teorian ja käytännön tuntemukseen perustuvaa asiantuntijuutta, erityisesti taitoa analysoida tietoa, ymmärtää käsitteitä ja käyttää niitä johdonmukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa korkea-asteen koulutusta sekä kirjasto- ja informaatioalan opintoja.

- Tieteen, tutkimuksen, median ja julkaisualan aktiivinen seuraaminen sekä kouluttautuminen ja verkostoituminen oman alan toimijoiden kanssa kuuluvat ammattitaitoon. Myös hyvä yleissivistys, riittävä kielitaito ja sopeutuminen jatkuvaan muutokseen ovat tarpeen.

- Työssä vaaditaan yhteisesti sovittujen tiedon mallinnuksen sääntöjen, standardien ja formaattien tuntemusta sekä sisällönkuvailun työkalujen, kuten luokitusten, asiasanastojen ja ontologioiden hallintaa. Tieto asiakaskunnan rakenteesta ja tiedontarpeista auttaa tekemään tarkoituksenmukaista sisällönkuvailua asiakaslähtöisesti.

- Työssä vaaditaan yhteisesti sovittujen tiedon mallinnuksen sääntöjen, standardien ja formaattien tuntemusta sekä sisällönkuvailun työkalujen, kuten luokitusten, asiasanastojen ja ontologioiden hallintaa. Tieto asiakaskunnan rakenteesta ja tiedontarpeista auttaa tekemään tarkoituksenmukaista sisällönkuvailua asiakaslähtöisesti.

- Oman haasteensa työhön tuo aineistojen sisällön ja julkaisumuotojen monipuolisuus. Esimerkiksi kaunokirjallisuus, pelit ja muu elämyksellinen aineisto vaatii toisenlaista sisällönkuvailua kuin tietoaaineisto, ja omia vaatimuksiaan on kartoilla, kuva- ja musiikkiaineistolla ym.

- Asiasanastojen, ontologioiden ja luokitusten käyttö lisää sisällönkuvailun tasalaatuisuutta. Tasalaatuisuus mahdollistaa linkitetyn datan käytön tiedonhaun perustana, jolloin voidaan tuottaa nykyistä parempia hakutuloksia ilman, että asiakkaiden tarvitsee itse tuntea luokitusjärjestelmiä tai asiasanastoja. "Tagittaminen ja muut strukturoimattomat sosiaaliset tavat kuvailla aineistoa voivat täydentää sisällönkuvailua.

- Laadukas sisällönkuvailu on käytettävissä laajasti erilaisissa tietojärjestelmissä, ja siitä hyötyvät kaikki tiedontarvitsijat, niin opiskelijat, tutkijat, yritykset ja yhteisöt kuin tavalliset kansalaiset. Sisällönkuvailun merkitys korostuu entisestään, kun tietokannat kasvavat, yhteisiä tietovarantoja otetaan käyttöön ja digitaalinen tietoympäristö laajentuu.